ZALECENIA

Edukacja

Personel medyczny zajmujący się leczeniem nowotworów głowy i szyi powinien przekazać informacje z różnych źródeł, aby zwiększyć wiedzę na temat nowotworów głowy i szyi związanych z zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego

Edukacja powinna skupiać się na:

- chorobie
- leczeniu
- objawach
- zachowaniach seksualnych

Personel medyczny powinien mieć też świadomość, że pacjenci mogą napotykać w Internecie różne niepokojące informacje. Informacje takie rzadko opierają się na faktach, a zwykle są napisane językiem zbyt trudnym dla przeciętnego chorego

Poradnictwo

Po usłyszeniu diagnozy pacjenci mogą potrzebować porady i wsparcia emocjonalnego, w tym:

- programów rehabilitacyjnych
- ćwiczeń relaksacyjnych i nauki radzenia sobie ze stresem
- interwencji społecznych

Udzielając porad należy kłaść nacisk na psychospołeczny wpływ diagnozy i przedstawić pacjentom możliwość otrzymania skierowania do odpowiedniego specjalisty.

Personel medyczny powinien także ocenić, czy pacjent wymaga długotrwałego wsparcia zarówno medycznego jak i psychologicznego.

Kampania *Make Sense* jest prowadzona przez:

EHNS
www.ehns.org
European Head and Neck Society

Kampanię *Make Sense* wspierają firmy:

MERCK | Boehringer Ingelheim | NORGINE

NOWOTWORY GŁOWY I SZYI ZWIĄZANE Z WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO

MAKESENSECAMPAIGN

CZYM JEST WIRUS BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

Wirus brodawczaka ludzkiego jest bardzo rozpowszechniony; zidentyfikowano ponad 100 jego typów

Wirus brodawczaka ludzkiego atakuje skórę i błony śluzowe (wilgotne błony wyścielające takie części ciała, jak wnętrze jamy ustnej, gardła czy odbytu)

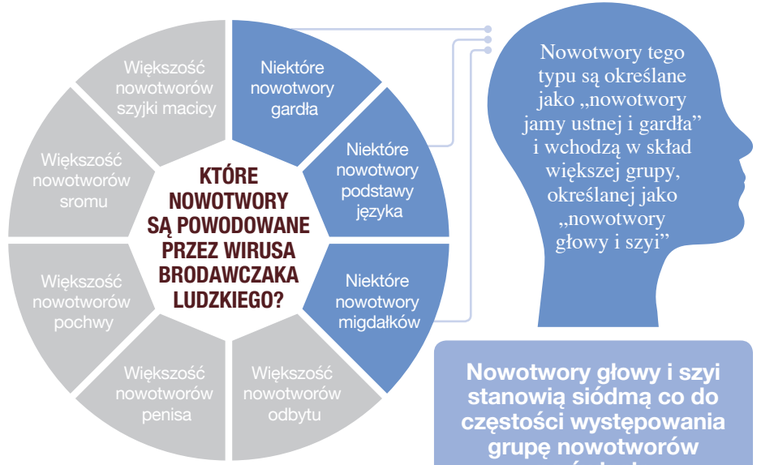

Nowotwory głowy i szyi stanowią siódmą co do częstości występowania grupę nowotworów na świecie

NOWOTWORY GŁOWY I SZYI ZWIĄZANE Z WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO

- Najnowsze badania, że ponad 5% wszystkich nowotworów związanych jest z infekcją wirusem brodawczaka ludzkiego
- Wykazano związek między zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego, a większością nowotworów jamy ustnej i gardła
- Szacuje się, że na całym świecie około 45 000 nowych przypadków nowotworów głowy i szyi jest związanych z infekcją wirusem brodawczaka ludzkiego

ŚWIATOWA TENDENCJA: MROCZNY OBRAZ

- W wielu międzynarodowych badaniach wykazano, że w ciągu ostatnich 20 lat nastąpił znaczny wzrost liczby przypadków nowotworów jamy ustnej i gardła powiązanych z infekcją wirusem brodawczaka ludzkiego
- Badania te dowodzą także, że częstość występowania nowotworów jamy ustnej i gardła związanych z infekcją wirusem brodawczaka ludzkiego różni się znacznie w zależności od regionu
- Uzyskane dane wskazują, że zmienność ta wynika z regionalnego i kulturowego zróżnicowania praktyk seksualnych na świecie

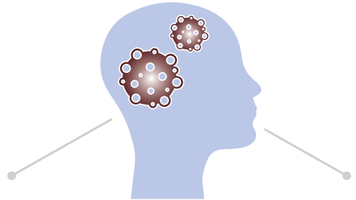

70%

Szacuje się, że w takich rejonach, jak **USA** czy **Europa Północna** z wirusem brodawczaka ludzkiego związanych jest ponad 70% przypadków nowotworów jamy ustnej i gardła

17%

Z kolei uważa się, że w takich rejonach, jak **Europa Południowa** z wirusem brodawczaka ludzkiego jest związanych tylko 17% przypadków nowotworów jamy ustnej i gardła

Niektórzy pacjenci po usłyszeniu, że chorują na nowotwór lub że są zakażeni wirusem brodawczaka ludzkiego mogą poczuć się zupełnie bezbronni i bezradni

ROZMOWA Z PACJENTAMI

Poinformuj o diagnozie

Przygotuj się do odpowiedzi na nieporadne pytania

Pomóż pacjentom uporać się z emocjami

Oceń psychospołeczne potrzeby pacjentów

CZAS TRWANIA OPIEKI PO LECZENIU

Zaleca się, by wszyscy pacjenci byli objęci opieką po leczeniu przez co najmniej 5 lat, z wydłużonym okresem obserwacji wybranych pacjentów z dużym ryzykiem wznowy.

CZĘSTOŚĆ
OPIEKI PO LECZENIU

Częstość badań kontrolnych pacjentów maleje z czasem.

Zachęca się pacjentów do przestrzegania następujących zaleceń, aby zapewnić optymalną opiekę po leczeniu.

Dodatkowe informacje na temat wielospecjalistycznej opieki po leczeniu oraz wszelkich aspektów nowotworów głowy lub szyi dostępne są na stronie internetowej:

www.makesensecampaign.eu

MAKESENSECAMPAIGN

EHNS European Head and Neck Society www.ehns.org

Merck

Boehringer Ingelheim

NORGINE

OZNAKI I OBJAWY

W ramach opieki po leczeniu pacjenci w dalszym ciągu powinni kontrolować rejon głowy i szyi oraz zwracać uwagę na następujące objawy:

- GUZ W MIEJSCU POPRZEDNIEGO NOWOTWORU
- STWARDNIENIE TKANKI
- OBRZĘK
- NASILAJĄCY SIĘ BÓL
- OKRESOWE KRWAWIENIE
- ZABURZENIE FUNKCJONOWANIA UKŁADU NERWOWEGO
- SPADEK MASY CIAŁA
- ZMIANA TONU GŁOSU
- TRUDNOŚCI Z PRZEŁYKANIEM

W przypadku wystąpienia któregokolwiek z wyżej wymienionych objawów pacjent powinien jak najszybciej zwrócić się o pomoc lekarską, nie czekając na zaplanowaną wizytę kontrolną.

Wczesne wykrycie wznowy pozwoli na osiągnięcie lepszych efektów leczenia pacjenta.

ZNACZENIE OPIEKI PO LECZENIU

ZROZUMIEĆ
NOWOTWORY GŁOWY I SZYI

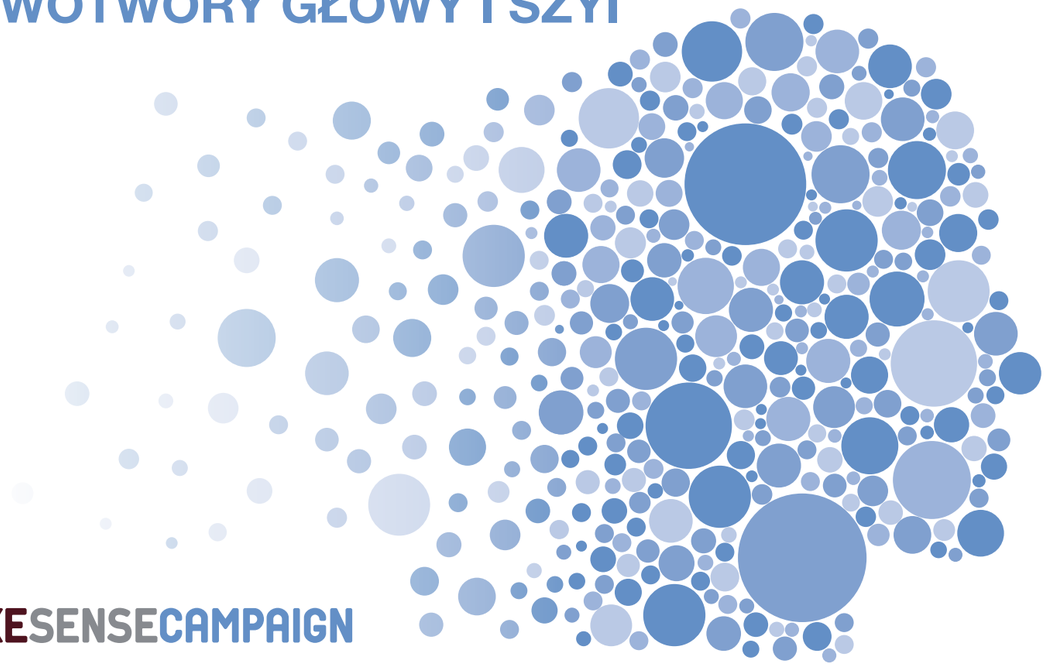

MAKESENSECAMPAIGN

KAMPANIA MAKE SENSE

DEKLARACJA MISJI

Kampania Make Sense, prowadzona przez European Head and Neck Society, ma na celu podniesienie świadomości na temat nowotworów głowy i szyi, co w konsekwencji ma poprawić wyniki lecznia poprzez:

- edukację na temat profilaktyki,
- zwracanie uwagi na wczesne objawy choroby,
- dążenie do wczesnego rozpoznania choroby i skierowania na leczenie.

Wczesne rozpoznanie stanowi podstawę skutecznego leczenia nowotworów głowy i szyi, a w dalszej kolejności ogromne znaczenie ma optymalna i standaryzowana opieka. Kampania Make Sense promuje kompleksową opiekę po leczeniu jako zasadniczą część postępowania. Skuteczna opieka po leczeniu może ułatwić powrót pacjenta do społeczeństwa, zmniejszyć szansę wystąpienia wznowy oraz, co najważniejsze, sprzyjać poprawie efektów leczenia.

MAKESENSECAMPAIGN

CO TO JEST OPIEKA PO LECZENIU?

Opieka po leczeniu to spersonalizowany schemat opieki przewidziany dla pacjentów, którzy ukończyli leczenie onkologiczne.

Może ona obejmować kontrolne badania lekarskie, ewentualnie diagnostyczne badania obrazowe i dodatkowe testy laboratoryjne monitorujące odpowiedź na leczenie, rehabilitację i rekonwalescencję.

W okresie opieki po leczeniu pacjenci mogą być kierowani do innych specjalistów, takich jak psycholog, logopeda lub dietetyk w celu wspomagania rekonwalescencji.

OPIEKA PO LECZENIU?

Wszystkie powyższe aspekty mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia optymalnej jakości życia pacjentów, a także zwiększają szanse na wyleczenie.

KTO BIERZE UDZIAŁ W OPIECE PO LECZENIU?

Pacjenci powinni być objęci opieką po leczeniu przez wielodyscyplinarny zespół specjalistów.

Właściwe wykorzystanie specjalistycznej wiedzy i doświadczenia wobec wszystkich pacjentów ułatwi podejmowanie właściwych decyzji, skróci odstępy pomiędzy poszczególnymi etapami leczenia i zapewnia optymalny poziom ogólnej opieki.

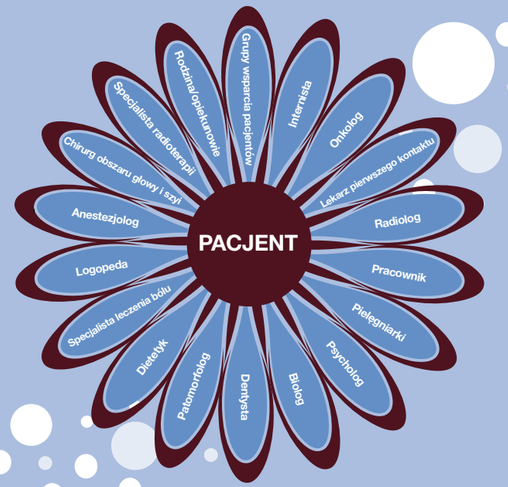

Jeżeli masz JEDEN z poniższych objawów przez TRZY tygodnie...

1 przez 3

Hasło "jeden przez trzy", stworzone przez wiodących europejskich ekspertów z dziedziny nowotworów głowy i szyi, oznacza, iż lekarze rodzinni powinni kierować swoich pacjentów do laryngologa, jeżeli stwierdzą u nich jeden z poniższych objawów utrzymujący się przez trzy tygodnie.

Pieczenie języka, niegojące sie owrzodzenie oraz/ lub czerwone albo białe naloty w jamie ustnej	**Ból gardła**	**Przewlekła chrypka**
Ból w trakcie oraz/ lub problemy z połykaniem	**Guz na szyi**	**Jednostronna niedrożność nosa oraz/ lub krwawy wyciek z nosa**

TYDZIEŃ 1 → TYDZIEŃ 2 → TYDZIEŃ 3

ZGŁOŚ SIĘ DO LEKARZA

Wczesne skierowanie i wczesna diagnoza ratują życie. Nie czekaj.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej lub śledząc nas:

www.makesensecampaign.eu | Twitter: @MakeSenseCmpn

EHNS
www.ehns.org
European Head and Neck Society

Kampanię *Make Sense* wspierają firmy:

MERCK | Boehringer Ingelheim | NORGINE

ZROZUMIEĆ
NOWOTWORY GŁOWY I SZYI

MAKESENSECAMPAIGN

Kampania *Make Sense*, prowadzona przez European Head and Neck Society, ma na celu zwiększenie wiedzy o nowotworach głowy i szyi i w efekcie poprawę efektów leczenia pacjentów z tą chorobą.
Cele kampanii mają być realizowane przez:

- Edukację w zakresie zapobiegania chorobie
- Poszerzanie znajomości przedmiotowych i podmiotowych objawów choroby
- Zachęcanie do wcześniejszego zgłaszania się do lekarza, rozpoznania i skierowania do specjalisty

Nowotwory głowy i szyi stanowią **5 %** wszystkich zachorowań na raka. Najczęściej rozpoznaje się je i leczy, gdy są już w stadium zaawansowanym. Wczesne rozpoznanie i skierowanie do specjalisty zwiększają szanse chorych na wyleczenie.

Ponad **90 %** nowotworów głowy i szyi wywodzi się z komórek nabłonka płaskiego, które wyścielają górny odcinek drogi oddechowo-pokarmowej (np. wnętrze jamy ustnej, nosa i gardła).

W 2008 roku na całym świecie rozpoznano ponad **600 000 nowych przypadków** i ponad 350 000 zgonów spowodowanych tą chorobą.

Nowotwory mózgu i gałki ocznej nie są kwalifikowane jako nowotwory głowy i szyi.

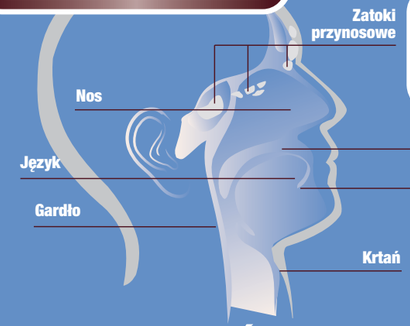

Najczęstsze lokalizacje nowotworów głowy i szyi:

- Jama ustna (42%)
- Gardło (35%)
- Krtań (24%)

W ostatniej dekadzie nastąpił na świecie znaczący wzrost liczby zachorowań na nowotwory głowy i szyi, szczególnie wśród kobiet.

ZROZUMIEĆ
NOWOTWORY GŁOWY I SZYI

JAKIE SĄ CZYNNIKI RYZYKA?

PALENIE TYTONIU
Palacze narażeni są na wyższe ryzyko zachorowania na nowotwory głowy i szyi niż niepalący.

ALKOHOL
Mężczyźni spożywają 60g, a kobiety 40g wysokoprocentowego alkoholu dziennie , narażeni są na znacznie wyższe ryzyko rozwoju raka głowy i szyi.

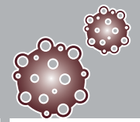

HPV
Zachorowalność na raka gardła jest większa u nosicieli niektórych typów wirusa HPV.

WYSTĘPOWANIE

Pomimo, że ryzyko zachorowania na nowotwory głowy i szyi jest trzykrotnie większe u mężczyzn, w ostatnich latach wzrasta również u kobiet. Nowotwory te najczęściej występują u ludzi po 40 r. ż., jednak obserwuje się wzrost zachorowań w młodszych grupach wiekowych.

1 przez 3

MAKESENSECAMPAIGN

WIRUS BRODAWCZAKA LUDZKIEGO

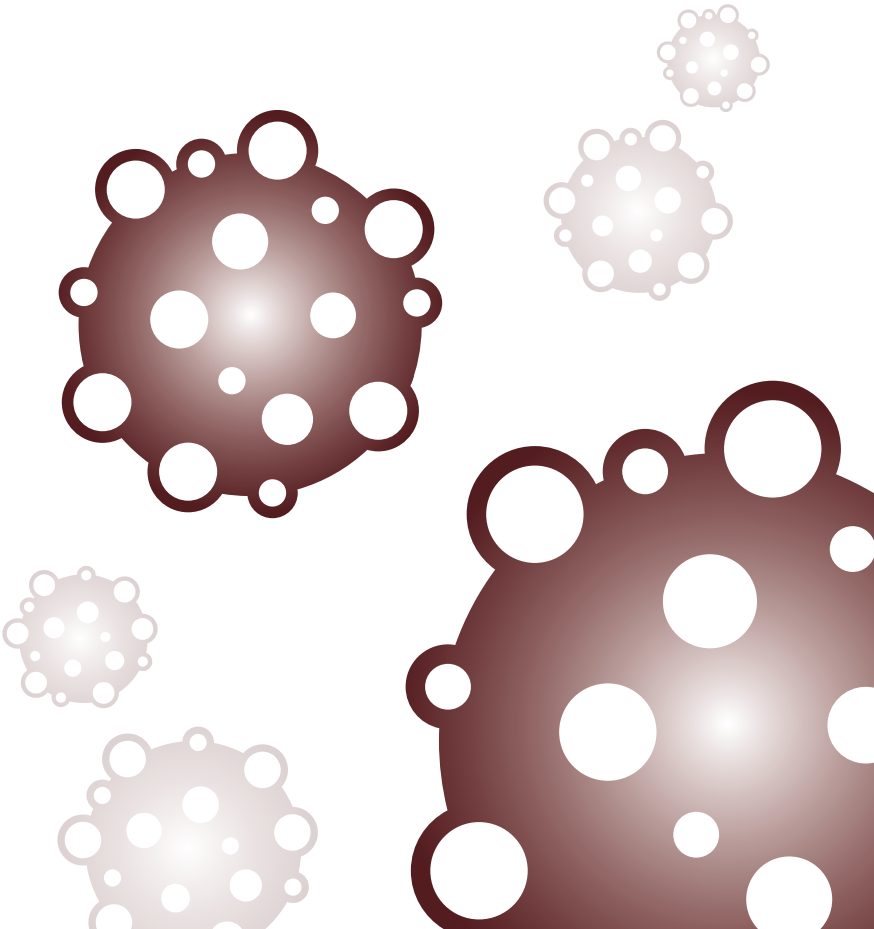

MAKESENSECAMPAIGN

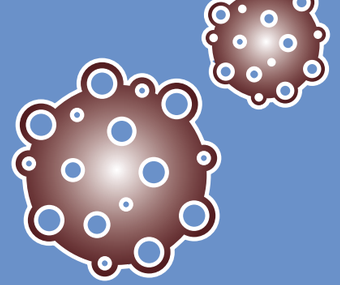

CZYM JEST WIRUS BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

Wirus brodawczaka ludzkiego jest bardzo rozpowszechniony; zidentyfikowano ponad jego 100 typów

Wirus brodawczaka ludzkiego atakuje skórę i błony śluzowe (wilgotne błony wyścielające części ciała, takie jak wnętrze jamy ustnej, gardła czy odbytu)

U większości osób zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego rozpoczyna się i ustępuje bez żadnych objawów. Niekiedy zanim dojdzie do zakażenia, wirus może być nieaktywny przez całe miesiące

JAKI JEST ZWIĄZEK MIĘDZY WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO A NOWOTWORAMI?

Niektóre typy wirus brodawczaka ludzkiego, określane jako typy wysokiego ryzyka, ogólnie zwiększają ryzyko wystąpienia nowotworu w poniższych lokalizacjach:

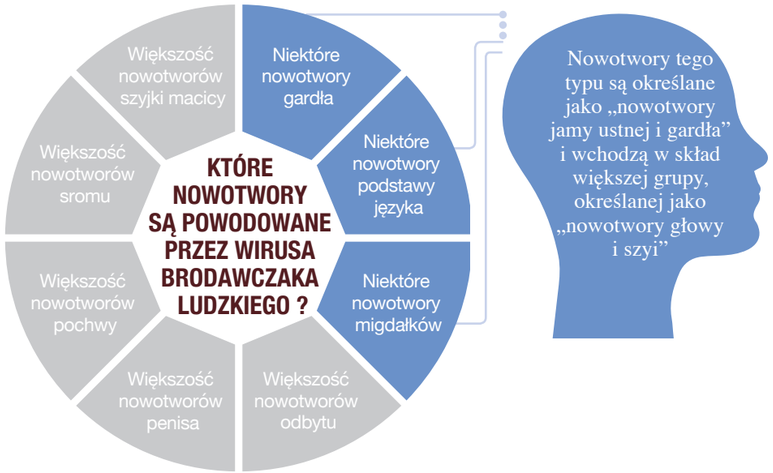

Nowotwory głowy i szyi stanowią siódmą co do częstości występowania grupę nowotworów na świecie

JAK CZĘSTO WYSTĘPUJĄ NOWOTWORY GŁOWY I SZYI ZWIĄZANE Z ZAKAŻENIEM WIRUSA BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

- Ostatnio specjaliści wykryli związek między zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego wysokiego ryzyka a niektórymi nowotworami jamy ustnej i gardła
- Najnowsze badania wskazują, że częstość występowania nowotworów głowy i szyi związanych z wirusem brodawczaka ludzkiego zwiększa się tak szybko, że mówi się o epidemii
- Pacjenci z nowotworami głowy i szyi związanymi z wirusem brodawczaka ludzkiego są zasadniczo młodsi, w dobrym stanie zdrowia i często w wywiadzie nie stwierdza się u nich palenia tytoniu i/lub nadużywania alkoholu, tj. czynników zwiększających prawdopodobieństwo zachorowania na nowotwory

Szacuje się, że w około 70% przypadków przyczyną nowotworów jamy ustnej i gardła jest zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego, jednakże konieczne są dalsze badania w tym kierunku

JAKIE SĄ MOŻLIWOŚCI LECZENIA PACJENTÓW Z NOWOTWORAMI GŁOWY I SZYI ZWIĄZANYMI Z WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

- Rodzaj leczenia proponowany przez lekarza zależy od lokalizacji nowotworu w głowie i szyi oraz jego ewentualnego rozprzestrzenienia się
- Dostępnych jest kilka możliwości leczenia. Lekarz wspólnie z pacjentem ustali, która metoda jest najlepsza
- Nowotwory związane z wirusem brodawczaka ludzkiego są łatwiejsze w leczeniu, gdy zostaną wcześnie rozpoznane i leczone; w związku tym, jeżeli coś Cię niepokoi, porozmawiaj ze swoim lekarzem lub dentystą

KTO MOŻE ZAKAZIĆ SIĘ WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego są bardzo częste i łatwo dochodzi do nich podczas kontaktów seksualnych (w tym w czasie stosunków pochwowych, analnych i oralnych)

Można zarazić się wirusem brodawczaka ludzkiego nawet mając tylko jednego partnera/jedną partnerkę

Zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego może być stwierdzone nawet u osoby niemającej żadnych objawów, która jedyny kontakt seksualny z osobą zakażoną miała wiele lat temu

Jeżeli podejrzewasz u siebie możliwością zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego, porozmawiaj ze swoim lekarzem

CZY MOŻNA ZAPOBIEC ZAKAŻENIU WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

- Aktualnie Dostępne są trzy szczepionki, których działanie polega na zapobieganiu zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego. Nie umożliwiają one wyleczenia
- Szczepionki zapewniają skuteczną ochronę przed nowymi zakażeniami wirusem brodawczaka ludzkiego niektórych typów. Nie wyleczą one już trwającego zakażenia ani choroby spowodowanej przez infekcję
- Szczepionki przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego chronią również przed zakażeniem w obrębie jamy ustnej i związanych z nim nowotworami głowy i szyi

CZY MOŻNA WYKRYĆ ZAKAŻENIE WIRUSEM BRODAWCZAKA LUDZKIEGO?

- Zakażeniu wirusem brodawczaka ludzkiego zwykle nie towarzyszą żadne objawy, w związku czym rozpoznawane jest ono rzadko
- Istnieją testy przesiewowe w kierunku wirusa brodawczaka ludzkiego, które są ważną metodą wykrywaniu raka szyjki macicy. Nie ma badań przesiewowych wykrywających nowotwory głowy i szyi związane z wirusem brodawczaka ludzkiego
- Możliwym sposobem wykrycia nowotworu głowy i szyi jest badanie przeprowadzone przez lekarza lub dentystę

Czy chcesz dowiedzieć się więcej o wirusie brodawczaka ludzkiego?

Najlepszym miejscem do uzyskanie informacji jest gabinet Twojego lekarza lub dentysty - porozmawiaj z nimi, jeżeli coś Cię niepokoi

Dostępne są też bogate źródła informacji w Internecie:

www.makesensecampaign.eu

www.ecpc.org

Kampania Make Sense jest prowadzona przez:

EHNS
www.ehns.org
European Head and Neck Society

Kampanię *Make Sense* wspierają firmy:

MERCK
Boehringer Ingelheim
NORGINE